

УДК 7.012:7.05

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/99-1-17>**Ярослава ВЕРНЮК,**

orcid.org/0009-0006-7339-9296

кандидатка філологічних наук,

доцентка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

імені Степана Шевчука

Рівненського державного гуманітарного університету

(Рівне, Україна) aroslavavernuk6@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТРАДИЦІЙНИХ РЕМЕСЕЛ У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ

Стаття присвячена дослідженню інноваційних підходів до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні як важливого чинника збереження культурної спадщини та формування нових дизайнерських практик. У статті визначено, що в умовах глобалізації, цифровізації та уніфікації естетичних рішень традиційні ремесла набувають нового значення як джерела формотворення, ідентичності та креативних інновацій. У статті проаналізовано теоретико-методологічні засади інтерпретації традиційних ремесел, зокрема через призму поєднання процесів збереження автентичного культурного коду та його адаптації до сучасних соціокультурних і технологічних умов. Крім того, було виокремлено основні підходи до інтерпретації ремісничої спадщини: репродуктивний, адаптивний та інноваційний, серед яких найбільш перспективним визначено інноваційний підхід, що передбачає концептуальне переосмислення традиції.

Особливу увагу в статті було приділено трансформації функцій традиційних ремесел у сучасному суспільстві. Доведено, що ремесла поступово переходять від утилітарної функції до естетичної, символічної та економічної, інтегруючись у сферу креативних індустрій, дизайну та культурної дипломатії. Визначено ключові напрями такої трансформації: естетизація, символізація, комерціалізація та індивідуалізація. Окремо досліджено роль цифровізації як одного з провідних чинників інноваційної інтерпретації ремесел. Крім того було розглянуто можливості використання цифрових технологій, зокрема оцифрування орнаментів, 3D-моделювання, САД/САМ-систем, а також технологій доповненої та віртуальної реальності, що сприяють збереженню, популяризації та інтеграції традиційних ремісничих практик у сучасний дизайн. У ширшому контексті обґрунтовано, що інноваційна інтерпретація традиційних ремесел є багатовимірним процесом, який поєднує культурну спадкоємність, технологічне оновлення та екологічні підходи.

Ключові слова: традиційні ремесла, сучасний дизайн, етнодизайн, цифровізація, креативні індустрії.

Yaroslava VERNIUK,

orcid.org/0009-0006-7339-9296

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Fine Arts and Decorative and Applied Art

Rivne State Humanitarian University

(Rivne, Ukraine) aroslavavernuk6@gmail.com

INNOVATIVE APPROACHES TO INTERPRETING TRADITIONAL CRAFTS IN CONTEMPORARY DESIGN

This article explores innovative approaches to interpreting traditional crafts in contemporary design as a key factor in preserving cultural heritage and shaping new design practices. The article concludes that in the context of globalization, digitalization, and the standardization of aesthetic solutions, traditional crafts are taking on new significance as a source of form-making, identity, and creative innovation. The article analyzes the theoretical and methodological foundations of interpreting traditional crafts, particularly through the lens of combining the processes of preserving authentic cultural codes and adapting them to contemporary sociocultural and technological conditions. In addition, the main approaches to interpreting craft heritage were identified: reproductive, adaptive, and innovative, among which the innovative approach—which involves a conceptual rethinking of tradition—was identified as the most promising.

The article paid particular attention to the transformation of the functions of traditional crafts in modern society. It was demonstrated that crafts are gradually shifting from a utilitarian function to an aesthetic, symbolic, and economic one, integrating into the sphere of creative industries, design, and cultural diplomacy. The key directions of this transformation are identified: aestheticization, symbolization, commercialization, and individualization. The role of digitalization as one of the leading factors in the innovative interpretation of crafts is examined separately. In addition, the possibilities of using digital technologies were examined, specifically the digitization of ornaments, 3D modeling, CAD/CAM systems, as well as augmented and virtual reality technologies, which contribute to the preservation, popularization, and integration of traditional craft practices into contemporary design. In a broader context, it is argued that the innovative interpretation of traditional crafts is a multidimensional process that combines cultural continuity, technological renewal, and ecological approaches.

Key words: traditional crafts, contemporary design, ethno-design, digitalization, creative industries.

Постановка проблеми. У сучасних умовах традиційні ремесла розглядаються не тільки як критично важливий елемент історико-культурної спадщини держави, проте й як стратегічний ресурс розвитку сучасного дизайну, креативних індустрій та національної ідентичності. У свою чергу, глобалізація, цифровізація, масове виробництво та уніфікація існуючих естетичних рішень та підходів актуалізують питання збереження автентичності ремісничих практик і водночас їх адаптації до інноваційних соціокультурних, технологічних та економічних факторів.

Для України окреслена проблематика має особливе практичне значення, оскільки традиційні ремесла виступають важливим джерелом художньо-естетичних форм, орнаментальних мотивів, культурної пам'яті, а також суспільної консолідації. Крім того, постає актуальна проблема щодо пошуку балансу між збереженням автентичного змісту ремесел поряд з їх інноваційною інтерпретацією у сучасному дизайні. Зазначені фактори зумовлюють проведення даного дослідження та виокремлення інноваційних підходів до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні.

Аналіз досліджень. Дослідження інноваційних підходів до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні, а також суміжні питання стало предметом дослідження ряду відомих авторів у різних наукових сферах. Тим не менш, для даного дослідження особливу увагу належить віднести наступним авторам: Арістов О., Іванова Н., Гнатюк М., Кара-Васильєва Т., Луковська О., Кучерешко Р., Множинська Р., Михальчук О., Мосендз О., Касьяненко К., Красильникова І., Савка Л., Сеньків М., Мох Р., Сиваш І., Соловей В., Король Д.

Однак, навіть враховуючи чималу кількість науково-практичних напрацювань в окресленій проблематиці видається за необхідне провести дане дослідження, оскільки суспільно-політичні трансформації та активний розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій неодмінно впливають на підходи до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні.

Мета статті: визначити інноваційні підходи до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні. Для досягнення задекларованої мети перед дослідженням були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати теоретико-методологічні підходи до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні;
- визначити основні напрями трансформації функцій традиційних ремесел в умовах розвитку креативних індустрій;

- дослідити вплив цифровізації та інноваційних технологій на процеси збереження й переосмислення ремісничої спадщини;

- обґрунтувати сучасні підходи до інтеграції традиційних ремесел у дизайн-практики з урахуванням екологічних та матеріальних інновацій.

Виклад основного матеріалу. Сучасний дизайн функціонує в умовах постійної трансформації та адаптації до культурних, історико-політичних, технологічних та інших процесів. Це неодмінно зумовлює необхідність системного переосмислення ролі та функцій традиційних ремесел як одного із ключових джерел формотворення, ідентичності та відповідних інновацій. У межах сучасного глобалізованого середовища, можна спостерігати розвиток та домінування тенденції щодо уніфікації естетичних рішень, а також й «стандартизації продукції». У даному випадку саме традиційні ремесла набувають особливої цінності, що полягає у забезпеченні унікального культурного коду (Савка, 2019: 181). Причому, у розрізі даної проблематики традиційні ремесла вже перестають розглядатися виключно як «архаїчні практики», що передусім належать до традиційної сфери історико-етнографічної спадщини. Крім того, останні системно трансформуються у сучасний динамічний ресурс для подальшого формування (удосконалення) сучасних дизайнерських продуктів, що здатні синергічно синтезувати як функціональність, так і естетичну виразність разом з традиційною культурною автентичністю (Сиваш, 2022: 121). Видається, що окреслена трансформація супроводжується оновленням підходів до їх інтерпретації, що у свою чергу передбачає не тільки забезпечення стійкості традиційних елементів, проте й зумовлює їх активне переосмислення відповідно до актуальних векторів розвитку суспільства.

Надалі, важливим аспектом є визначення основних теоретико-доктринальних засад щодо інтерпретації традиційних ремесел у дизайні. Варто зауважити, що інтерпретація традиційних ремесел у сучасному дизайні ґрунтується на основі дуалістичного поєднання взаємопов'язаних процесів серед яких: по-перше, це збереження культурного коду, а по-друге, це його планомірна адаптація до інноваційних (модерних) соціокультурних, технологічних та суспільно-політичних умов. Причому, в окресленому контексті саме традиційне ремесло слід розглядати крізь призму комбінування як сукупності виробничих технік чи відповідних технологічних факторів, так і щодо комплексної уніфікованої системи, що передбачає символічні значення, естетичні принципи, матеріальні характеристики та інші функціональні особливості.

Не менш важливого значення набуває й те, що кожен елемент ремесла – орнамент, форма, колористика, чи матеріал передбачає власну унікальну інформацію про відповідну історичну подію чи проміжок часу, окремі соціально-економічні чи історичні практики, а також інші світоглядні погляди у межах відповідної культури. Відтак, інтерпретація окреслених елементів у межах сучасного дизайну потребує не тільки підтримки формального запозичення, проте й надзвичайно глибокого розуміння їх змісту, функції, а найголовніше – значення (Гнатюк, 2018).

Не вдаючись до детального огляду теоретико-доктринальної площини з окресленої проблематики, що виходить за межі даного дослідження, пропонується виокремити три ключові підходи щодо інтерпретації традицій. По-перше, це репродуктивний підхід, що передбачає забезпечення максимального точного та детального висвітлення традиційних форм, технологій, а також декоративних елементів. Фактично, квінтесенція даного підходу лежить в площині саме збереження автентичності. По-друге, це адаптивний підхід, що передусім орієнтований на забезпечення часткової (проміжної) трансформації лише окремих елементів ремесла відповідно до сучасних функціональних та естетичних поглядів.

По-третє, це інноваційний підхід, згідно якого передбачається більш глибоке переосмислення відповідних традицій в контексті поширеного використання сучасних технологій, матеріалів, а також інноваційних дизайнерських стратегій (поглядів). Варто зауважити, навіть враховуючи, що репродуктивний підхід є надважливим з точки зору збереження культурної спадщини, слід врахувати, що його можливості є доволі обмежені у контексті розвитку традиційних ремесел. Це неодмінно вказує на необхідність забезпечення як новизни, так й адаптивності.

У свою чергу, визначений адаптивний підхід, надає можливість частково інтегрувати традиційні елементи у сучасні дизайнерські продукти, водночас цей же підхід не завжди забезпечує їх повноцінне переосмислення. Таким чином, враховуючи сучасну диверсифікацію культурної площини нашої держави, найбільш перспективним підходом є саме інноваційний. Це пояснюється тим, що інноваційний підхід передбачає трансформацію традиційних форм на концептуальному рівні. А тому саме «традиція» виступає не як об'єкт копіювання, а як критично важливе (фундаментальне) джерело відповідних ідей, принципів (засад) та структур, які можуть бути використані для подальшого формування чи видозміни нових

дизайнерських рішень. Крім того, запропонований підхід надає можливість забезпечити відтворення балансу між збереженням культурної ідентичності та необхідністю інноваційного розвитку культурної площини (Мосендз, 2024: 98).

У межах даного дослідження доцільним видається висвітлення трансформаційних процесів щодо змісту функцій традиційних ремесел. Дійсно, у традиційному суспільстві ремесла виконували переважно утилітарну функцію (Кучерешко, 2024). Фактично, дана функція була обмеженою лише забезпечення задоволення базових потреб людини та соціуму у побутових предметах. Крім того, вироби створювалися з урахуванням доступних матеріалів, а також локальних технологій в межах відповідного історичного проміжку часу. Це стало наслідком того, що їх естетичні характеристики, зазвичай, набували ознак вторинності відносно функціональності. Тим не менш, в умовах сучасного суспільства функціональне навантаження традиційних ремесел зазнає суттєвої трансформації. Вбачається, що це передусім зумовлено як фундаментальною зміною способу життя суспільства, так і активним розвитком масового виробництва, що у свою чергу взяло на себе основну частину утилітарних функцій. У кінцевому результаті ремесла поступово переходять у сферу символічного, культурного та естетичного значення.

Таким чином, у даному контексті пропонується визначити декілька основних напрямів трансформації функцій традиційних ремесел, серед яких особливого практичного значення набувають наступні:

1) «естетизація». Враховуючи той факт, що ремісничі вироби дедалі частіше розглядаються крізь призму об'єктів дизайну, що орієнтовані на забезпечення візуальної привабливості та художньої виразності, то вони вже усталено набувають статусу елементів інтер'єру, моди, арт-об'єктів тощо. Відповідно, вони й реалізують першочергово естетичну функцію. Це неодмінно сприяє підвищенню їх культурної цінності у межах суспільно-політичного та соціально-економічного вимірах.

2) символізація. На сьогоднішній день, все активніше зростає роль так званих «культурних кодів» разом з національною ідентичністю. Зазначені особливості полягають й у відверненні збройної агресії з боку РФ проти України та національно-патріотичного піднесення української нації. А тому, символізація відображається й у сучасних ремісничих виробах. Для прикладу орнаменти, кольорові рішення, а також форми набувають символічного значення, стаючи мар-

керами культурної приналежності. У межах розвитку сучасного дизайну, зазначені особливості проявляються у активному використанні етнічних мотивів як засобу формування та поширення унікального образу продукту (Кара-Васильєва, 2024).

3) комерціалізація. Варто сфокусувати увагу на тому, що традиційні ремесла активно інтегруються й у ринок креативних індустрій (Арістов, 2025: 18). Причому, вони стають частиною сучасних брендівих стратегій, туристичної індустрії, fashion-сегменту та дизайнерських колекцій не тільки у межах України, проте й у багатьох іноземних державах. Отже, це відкриває нові можливості й щодо розвитку національної економічної площини, але водночас й формує ризики спрощення змісту традицій та розуміння останніх як домінуючого економічного ресурсу.

4) індивідуалізація. Вже протягом декількох років, у сучасному суспільстві активно зростає попит на унікальні, авторські вироби, що відображають індивідуальність споживача або ж виробника. Оскільки традиційні ремесла, що засновані на ручній праці, органічно відповідають цій потребі, то й у кінцевому результаті основний акцент переноситься з масовості на ексклюзивність. Ключовою цінністю такої трансформації слід визначити домінування оригінальності та ексклюзивності продуктів.

Водночас, окрім вже зазначених напрямів, важливо висвітлити й появу сучасних функцій, що у більшій мірі пов'язуються із соціально-економічними, суспільно-політичними та культурними векторами розвитку української нації. Для прикладу, у межах міжнародно-політичної площини національні ремесла все частіше використовуються як ефективний та символічний інструментарій культурної дипломатії, а також як засіб популяризації національної спадщини в рамках співпраці з міжнародними партнерами. Крім того, це стає додатковим позитивним фактором формування локальної ідентичності в умовах активної глобалізації.

Підводячи проміжні висновки, слід резюмувати, що традиційні ремесла трансформуються із площини домінування побутового виробництва у сектор культурного, економічного та навіть політико-дипломатичного капіталу. Отже, традиційні ремесла стають важливим елементом розвитку креативних індустрій, органічного синтезуючи в собі як історичну спадщину, так й інноваційний потенціал. Тим не менш, зазначений розвиток та адаптація потребує обережного та виваженого підходу з метою збереження їх автентичності, культурної цінності та нівелювання штучної видозміни до очікувань економічного інтересу

чи інших деструктивних для культурного виміру цілей.

Окремим питання є висвітлення ролі цифровізації як основного інноваційного фактору. На сьогодні одним із найбільш значущих чинників процесу трансформації традиційних ремесел у сучасному дизайні є цифровізація, що простежується у відповідній зміні як процесів створення, так і безпосередніх способів демонстрації ремісничих практик. Крім того, інтеграція цифрових технологій зумовлює подальшу трансформацію від локалізованих форм виробництва до глобально інтегрованих систем, у яких традиційні знання можуть бути збережені, відтворені та переосмислені у вже в інноваційних формах (Множинська, 2023:84).

Видається, що цифровізація відкриває принципово нові можливості для фіксації та передачі культурного змісту. Для прикладу, якщо раніше ремісничі знання передавалися переважно усно або через безпосередню практику «від майстра до учня», то вже сьогодні вони можуть бути зафіксовані у цифрових базах даних. Одна із ключових переваг цифровізації у культурному вимірі – це розширення тривіальної доступності традиційної спадщини з подальшим формуванням можливості для її інтеграції у сучасний дизайн. Серед основних напрямів цифровізації традиційних ремесел пропонується визначити наступні: оцифрування орнаментів і візерунків. Дійсно, для можливості створення цифрових архівів здійснюється систематизація та збереження унікальних зразків орнаментального мистецтва. До того ж, за допомогою оцифрування стає можливим відновлення втрачених або лише частково збережених елементів культурної спадщини.

Ще одним напрямом є 3D-моделювання та цифрове прототипування. У такому випадку, використання тривимірного моделювання забезпечує точне відтворення складних форм, текстур, а також й конструктивних особливостей відповідних ремісничих виробів. Вбачається, що це особливо важливо для таких видів ремесел, як різьблення, кераміка чи ювелірна справа. Не можна обійти поза увагою й напрям щодо використання CAD/CAM-технологій. Враховуючи сучасний розвиток інформаційних технологій, інноваційний напрям як «інтеграція комп'ютерного проектування (CAD) та автоматизованого виробництва (CAM) надає можливість поєднати «ручну традицію» та сучасні виробничі процеси. З точки зору практичної площини, обумовлений підхід дозволяє підвищити точність виготовлення виробів, оптимізувати матеріальні та темпоральні витрати, а також значно полегшити процеси виробництва без суттєвої втрати якості.

Врешті, найсучаснішим напрямом є використання доповненої та віртуальної реальності. Зокрема, технології доповненої (AR) та віртуальної реальності (VR) формують нові можливості щодо взаємодії з традиційними ремеслами. Останні ж дозволяють користувачам особисто занурюватися у процес формування виробів, вивчати відповідні традиційні техніки виконання та безпосередньо взаємодіяти з об'єктами у цифровому середовищі. Видається, що такий підхід є особливо актуальним в контексті освітніх і музейних практик, де важливим є не тільки збереження, але й популяризація усталеної культурної спадщини (Соловей, 2025: 129).

У межах дослідження інноваційних підходів до інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні важливим аспектом є визначення й матеріальних інновацій та екологічного виміру. На сьогодні, дизайн фокусується на засадах сталого розвитку, що органічно передбачає переосмислення матеріальної основи традиційних ремесел. Варто зауважити, що у даному сегменті окресленої проблематики відповідний матеріал розглядається не тільки як фізична основа певного виробу, проте й як важливий носій екологічних, культурних і етичних характеристик. У свою чергу, системна акумуляція екологічної свідомості суспільства сприяє подальшій орієнтації на підтримку нових підходів до вибору та використання матеріалів. Тим не менш, традиційні ремесла, які з історичної точки зору базувалися на використанні локальних природних ресурсів, мають вагомий практичний потенціал для подальшої інтеграції у сучасні екологічні стратегії сучасного дизайну. Не вдаючись до детального доктринального дискурсу щодо даного питання, пропонуємо визначити наступні тенденції: по-перше, це використання екологічно чистих матеріалів. Дана тенденція лежить в площині забезпечення пріоритету матеріалів природного походження, які є біорозкладними та не завдають шкоди навколишньому середовищу. Це є важливим заходом, що відповідає як традиційним практикам, так і сучасним національним та міжнародно-правовим вимогам щодо дотримання екологічної безпеки.

По-друге, це інтеграція вторинної сировини («ресайклінг»). Дана тенденція набуває особливої актуальності за останні десятиліття та полягає у використанні перероблених матеріалів, що надає можливість мінімізувати навантаження на природні ресурси, нівелювати негативні прояви щодо використання зазначених ресурсів. Крім того, ресайклінг зумовлює створення нових дизайнерських рішень та підходів.

По-третє, це використання біоматеріалів. Варто зауважити, що активний розвиток нових матеріалів на основі використання біологічних компонентів (як-от, грибних структур чи навіть рослинних волокон) формує конкурентну альтернативу усталеним традиційним і синтетичним матеріалам. Видається, що їх використання у поєднанні з традиційними ремісничими техніками сприяє формуванню сучасної естетики екологічного дизайну.

Насамкінець, пропонується дослідити підхід щодо комбінування усталених традиційних технік із сучасними інноваційними композитами. Ключовою перевагою запропонованого підходу є підвищення саме функціональних характеристик відповідних виробів, зберігаючи при цьому їх естетичну цінність. Отже, різноманітна та мультифакторна адаптація традиційних ремесел до сучасних екологічних вимог є не лише брендом ХХІ століття, але й логічним та органічним продовженням їх історичного розвитку, що відкриває перспективи для формування сталих моделей дизайну на основі запропонованих варіацій.

Ще одним важливим питанням є висвітлення комплексного характеру інноваційних підходів щодо інтерпретації традиційних ремесел у сучасному дизайні. Слід звернути увагу, що будь-яка інноваційна інтерпретація традиційних ремесел у сучасному дизайні формується та розвивається на перетині різних галузей знань і практик. Це і пояснює домінування саме міждисциплінарних підходів. Окреслена інтеграція дозволяє синтезувати різні методології, інструментарій, концепції, каталог знань та практичних навичок для створення сучасних дизайнерських рішень. Для прикладу, сучасний дизайн активно взаємодіє з такими сферами, як: мистецтво, що передусім формує її естетичну складову; інженерія, що передбачає забезпечення належної функціональності та технологічності; цифрові технології, що відповідають за інформаційно-телекомунікаційні можливості здійснення проектування; соціокультурні дослідження, які забезпечують оперування глибшим контекстом використання традиційних елементів.

У свою чергу, міждисциплінарність нині є ключовою умовою для формування нових типів продуктів, у яких традиційні естетичні принципи комбінуються з сучасними функціональними вимогами. У кінцевому рахунку, це розширює каталог дизайнерських можливостей, залучає спеціалістів, фахівців із різних галузей для важливої мети сучасної нації – пошук та формування нових ефективних підходів до інтерпретації національної культурної спадщини. З практичної сто-

рони, такі заходи спостерігаються через активне використання традиційних орнаментів і технік у сучасному одязі; за допомогою системної адаптації форм і матеріалів до серійного виробництва; або ж у межах стилізації традиційних мотивів у візуальних комунікаціях (Сеньків, 2022). А тому, вищевикладене доводить про вагоме розширення сфери застосування традиційних елементів та дає змогу констатувати їх актуальність у сучасному дизайні.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що традиційні ремесла в сучасному дизайнерському вимірі виконують не лише функцію збереження культурної спадщини, а й виступають вагомим джерелом для формотворення, символічного наповнення, національної ідентичності та інноваційних дизайнерських рішень. Найбільш перспективним є інноваційний підхід, який

дозволяє розглядати традицію не як об'єкт копіювання, а як комплексне джерело ідей, символів, технологій і засад для подальшого створення сучасних інноваційних дизайнерських продуктів.

У свою чергу, трансформація функцій традиційних ремесел слід розглядати крізь призму естетизації, символізації, комерціалізації та індивідуалізації. Останні ж набувають значення об'єктів дизайну, культурної дипломатії, туристичного ресурсу та складової креативних індустрій. Крім того цифровізація, матеріальні інновації та екологічні підходи відкривають нові можливості для збереження, відтворення й популяризації ремісничої спадщини. Резюмуючи, слід констатувати, що інноваційна інтерпретація традиційних ремесел є багатовимірним та мультифакторним процесом, що синтезує культурну спадкоємність, технологічне оновлення та національну репрезентацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Савка Л. Традиційні ремесла українців як творчість та господарська діяльність. *Українознавство*. 2019. № 1(70). С. 179–184. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(70\).2019.164474](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(70).2019.164474).
2. Сиваш І. О. Етнодизайн – важливий чинник консолідації українського суспільства в умовах війни. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 3. С. 120–123. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2022.266090>.
3. Гнатюк М. Народні художні промисли і ремесла Гуцульщини та Покуття: традиції, майстри, школи, їх вплив на розвиток етнодизайну Галичини. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Мистецтвознавство. 2018. № 2 (вип. 39). С. 336–344.
4. Мосендз О. О., Касьяненко К. М., Красильникова І. В. Роль національних мотивів у сучасному українському дизайні та їхній вплив на глобальні тренди. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. Вип. 6. С. 97–108. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.12>.
5. Кучерешко Р. Трансформація традиційних ремесел у сімейному підприємстві Слобожанщини в умовах індустріалізації. *Актуальні проблеми економіки та суспільства*. 2024. № 5. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.69550/3041-1467.5.319883>.
6. Кара-Васильєва Т., Луковська О. Еволюція візуальних образів війни у сучасному мистецтві. *Ерделівські читання – 2025: матеріали 30-ї Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 27–29 травня 2025 р.* Ужгород: Закарпатська академія мистецтв, 2025. С. 63.
7. Арістов О. С., Іванова Н. Ю. Спільне інвестування в креативні індустрії: світовий досвід і можливості в Україні. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2025. Т. 10, № 1. С. 11–18. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2025.10.1.11-18>.
8. Множинська Р. В., Михальчук О. С. Культурні традиції та інновації в епоху цифрових технологій. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості: матеріали IV Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 17 листопада 2023 р.* Київ: КНУТД, 2023. Т. 1. С. 79–84.
9. Соловей В. В., Король Д. М. Народні промисли та ремесла України як чинник національного виховання учнівської молоді в процесі технологічної освіти. *Науковий альманах мистецтва та освіти*. 2025. № 1. С. 126–129. DOI: <https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.36>.
10. Сеньків М. І., Мох Р. Н. Популяризація ремесел Львівської області та їх використання в туризмі. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. С. 540–545. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-79>.

REFERENCES

1. Savka L. (2019) Tradytiini remesla ukrainsiv yak tvorchist ta hospodarska diialnist. [Traditional crafts of Ukrainians as creativity and economic activity]. *Ukrainoznavstvo*. No. 1(70). 179–184. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.1\(70\).2019.164474](https://doi.org/10.30840/2413-7065.1(70).2019.164474). [in Ukrainian].
2. Syvash I. O. (2022) Etnodyzain – vazhlyvyi chynnyk konsolidatsii ukrainskoho suspilstva v umovakh viiny. [Ethnodesign as an important factor in the consolidation of Ukrainian society in wartime]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadriv kultury i mystetstv*. No. 3. 120–123. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2022.266090>. [in Ukrainian].
3. Hnatiuk M. (2018) Narodni khudozhni promysly i remesla Hutsulshchyny ta Pokuttia: tradytzii, maistry, shkoly, yikh vplyv na rozvytok etnodyzainu Halychyny. [Folk arts and crafts of Hutsulshchyna and Pokuttia: traditions, masters, schools and their influence on ethnodesign]. *Naukovi zapysky TNPU. Serii: Mystetstvoznavstvo*. No. 2(39). 336–344. [in Ukrainian].

4. Mosendz O. O., Kasianenko K. M., Krasylnykova I. V. (2024) Rol natsionalnykh motyviv u suchasnomu ukrainskomu dyzaini ta yikhni vplyv na hlobalni trendy. [The role of national motifs in modern Ukrainian design and their impact on global trends]. *Ukrainskyi mystetstvoznavchyi dyskurs*. Issue 6. 97–108. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.6.12>. [in Ukrainian].
5. Kuchereshko R. (2024) Transformatsiia tradytsiinykh remesel u simeinomu pidpriemnytstvi Slobozhanshchyny v umovakh industrializatsii. [Transformation of traditional crafts in family entrepreneurship of Slobozhanshchyna under industrialization]. *Aktualni problemy ekonomiky ta suspilstva*. No. 5. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.69550/3041-1467.5.319883>. [in Ukrainian].
6. Kara-Vasyliieva T., Lukovska O. (2025) Evoliutsiia vizualnykh obraziv viiny u suchasnomu mystetstvi. [Evolution of visual images of war in contemporary art]. *Erdelivski chytannia – 2025*. Uzhhorod. 63. [in Ukrainian].
7. Aristov O. S., Ivanova N. Yu. (2025) Spilne investuvannia v kreatyvni industrii: svitovyi dosvid i mozhlyvosti v Ukraini. [Joint investment in creative industries: global experience and opportunities in Ukraine]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky*. Vol. 10(1). 11–18. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2025.10.1.11-18>. [in Ukrainian].
8. Mnozhynska R. V., Mykhalchuk O. S. (2023) Kulturni tradytsii ta innovatsii v epokhu tsyfrovyykh tekhnolohii. [Cultural traditions and innovations in the digital age]. *Innovatyka v osviti, nauksi ta biznesi*. Kyiv. 79–84. [in Ukrainian].
9. Solovei V. V., Korol D. M. (2025) Narodni promysly ta remesla Ukrainy yak chynnyk natsionalnoho vykhovannia uchnivskoi molodi v protsesi tekhnolohichnoi osvity. [Folk crafts of Ukraine as a factor of national education of students]. *Naukoviy almanakh mystetstva ta osvity*. No. 1. 126–129. DOI: <https://doi.org/10.31652/3041-1017-SAAE-2025.1.36>. [in Ukrainian].
10. Senkiv M. I., Mokh R. N. (2022) Populiaryzatsiia remesel Lvivskoi oblasti ta yikh vykorystannia v turyzmi. [Popularization of crafts of the Lviv region and their use in tourism]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Issue 39. 540–545. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-79>. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 30.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

